

ชื่องานวิจัย	ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การถ่ายทอดความรู้อาชีพขับรถม้าจังหวัดลำปาง
ชื่อภาษาอังกฤษ	Factors Effecting with Knowledge Transmission of Horse-Carriage Driving Occupation in Lampang Province
ผู้วิจัย	อาจารย์อาคม ต้นตระกูล ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ระยะเวลาในการวิจัย	กันยายน 2543 – กันยายน 2544
ผู้ให้ทุนอุดหนุน	ทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การถ่ายทอดความรู้อาชีพขับรถม้าจังหวัดลำปาง ของผู้ประกอบการอาชีพขับรถม้าในตัวเมืองจังหวัดลำปาง โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผสมผสานกับการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีขอบข่ายของการวิจัยเพื่ออนุรักษ์ เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ประกอบด้วยการศึกษาจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ และจากการสังเกต เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากประชากร 63 คน ซึ่งผู้ประกอบการอาชีพขับรถม้าจะมีลักษณะความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมที่คล้ายคลึงกัน และผู้เชี่ยวชาญรวมถึงทรงคุณวุฒิ อีกจำนวน 6 คน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลสรุปที่ทำให้มีผลกระทบต่อ การถ่ายทอดความรู้อาชีพขับรถม้าได้ดังนี้

1. ผู้ประกอบการอาชีพขับรถม้าส่วนมากมีรายได้ค่อนข้างน้อยและไม่เพียงพอต่อการครองชีพเพราะประชาชนในท้องถิ่น ไม่นิยมใช้บริการรถม้า ส่วนหนึ่งต้องหารายได้อื่นเสริม
2. ผู้ประกอบการอาชีพขับรถม้าเห็นว่าอาชีพนี้เป็นอาชีพค้า สังคมไม่ค่อยยอมรับ
3. การเลี้ยงม้าทำให้เกิดมลภาวะทางกลิ่นจากมูลของม้าและเป็นแหล่งเพาะเชื้อ โรคที่เป็นอันตรายต่อคนและสัตว์

จากปัจจัยดังกล่าวจึงอาจเป็นเหตุให้การถ่ายทอดความรู้อาชีพข้ามรณมาจังหวัดลำปางต้อง
ล่มสลาย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องหาแนวทางในการอนุรักษ์และพัฒนา โดยการทำให้ผู้ประกอบการอาชีพ
ข้ามรณมามีรายได้ที่เพียงพอต่อการครองชีพ ส่งเสริมและเผยแพร่กิจกรรมของรณมาให้เป็นที่ยอมรับ
ของสังคม และการจัดการระบบสถานะที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ สิ่งต่าง ๆ
เหล่านี้จะทำให้การถ่ายทอดความรู้อาชีพข้ามรณมาจังหวัดลำปางซึ่งเป็นทั้งเอกลักษณ์ อาชีพท้องถิ่น
ศิลปวัฒนธรรมของชาวลำปางสืบทอดกันไปอย่างยั่งยืน

Project Title	Factors Effecting with Knowledge Transmission of Horse-Carriage Driving Occupation in Lampang Province
Researcher	Mr. Akom Tantrakul Department of Vocational Education Faculty of Education, Chiang Mai University
Duration	September 2000- September 2001
Grant support	Faculty of Education, Chiang Mai University

Abstract

The purpose of this research was to study methods of knowledge transferring and factors effecting with knowledge transmission of Horse-carriage driving occupation in Lampang province. The study was carried out by means of qualitative approach together with surveys, interviews, observation and literature review. People interviewed include 30 drivers out of 63, and six experts in related areas. The data collected is analyzed in terms of frequencies and percentage. The result can be summarized as follows :

1. Most of the horse carriage drivers have low income and not enough for their living costs. This because this kind of traveling is not popular among local residents. Some drivers have to do other jobs to earn more income.
2. Drivers feel that the status of their career is low, and this occupation is not quite accepted by the society.
3. Horse raising causes pollution, from the horses' excretions which, is also a source of disease harmful to both human and animals.
4. This occupation is not supported by either state or private organizations.

The factors mentioned above might lead to the disruption of the occupation ,if it is not property supported by state or private organizations both in the national and local level.